Customs Clearance Procedure for Relief Materials, 2017

Government of Nepal

Ministry of Finance

Department of Customs

Tripureshwor, Kathmandu

2017

Customs Clearance Procedure for Relief Materials, 2017

Preamble:

Whereas, it is expedient to clear the relief materials promptly in a disaster situation, Department has framed the following procedure in exercise of the powers conferred by Article 93 of Customs Act 2007.

Chapter I

Preliminary

1. **Short title and commencement: (1)** This procedure shall be called as "Customs Clearance Procedure for Relief Materials 2017".

   (2) This Procedure shall commence immediately and this Procedure is applicable to imports of relief materials to the extend specified by the Government of Nepal intended to be used in emergency area in a disaster situation.

2. **Definition:** Unless the subject or context otherwise requires, in these Procedure:

   (a) **"Act"** means Customs Act, 2007.

   (b) **"Customs area"** means the Customs area prescribed by the Government of Nepal pursuant to Section 3 of the Act. This term also refers to the

temporary Customs area designated by Director General for the purpose of clearance of search, rescue and relief materials.

(c) **"Declaration"** means the statement by the exporter, importer or Customs agent containing the details of goods to be exported or imported, in the declaration form or transmitting the same through electronic media.

(d) **"Department"** means the Department of Customs.

(e) **"Director General"** means the Director General of the Department of Customs.

(f) **"Disaster"** means earthquake, fire, hurricane, flood, landslide, cyclones, excessive rainfall/deluge, aridity/aridness/drought, famine, epidemic famine, epidemic and similar disaster. This term also refers industrial accident, terrorist attack, incidents caused by explosion and poison and similar type of disaster.

(g) **"Donation Letter"** means a letter issued in favor of Government of Nepal by the foreign country or organizations containing goods description, name, quantity, value and forwarded as aid for search, rescue and relief for those affected by disaster.

(h) **"Emergency area"** means the area prescribed by Government of Nepal as a disaster affected area or

potential disaster area by publishing in Nepal Gazette.

(i) **"Exporter"** means agency that exports the relief material pursuant to this procedure.

(j) **"Importer"** means agency that imports the relief material pursuant to this procedure.

(k) **"Ministry"** means Ministry of Finance.

(l) **"Office"** means Customs offices under the Department of Customs.

(m) **"Relief Materials"** means materials as specified in clause 3.

(n) **"Rules"** means Customs Rules 2007.

(o) **"Simplified declaration form"** means simplified form as prescribed in annex-1 for declaration of goods to be imported in disaster situation.

Chapter II

Procedures for the Import of Relief Materials

3. **Relief materials can be imported:** (1) The following materials can be imported for the immediate need for search, rescue and relief to those affected by disaster.

    (a) Food,

    (b) Medicine and materials required for treatment,

(c) Clothing,
(d) Blanket,
(e) Tent, Mattress and temporary residential construction materials,
(f) Pre-fabricated house including essential merchandise,
(g) Floor covering, mattress and articles of bedding,
(h) Mosquito nets,
(i) Water purifying medicines and equipment.

Notwithstanding anything contained in sub clause (1) used or old goods cannot be imported as relief materials except as specified in sub-clause (1) of clause 11 for the import under condition of return back.

(2) Government of Nepal can list the relief materials or can amend the list to add or delete items keeping in view of the affected area and nature of the disaster.

4. **Goods prohibited for import as relief materials:** (1) The following goods are prohibited to import as relief materials.

(a) Unlicensed drugs, such as heroin, morphine, cocaine, amphetamines, barbiturates, LSD, cannabis and same types of drugs;
(b) Offensive weapons;
(c) Firearms, explosives and ammunition;
(d) Any types of indecent and obscene material of any kind;

(e) The goods that infringe copyright;
(f) Goods bearing misleading official emblems, designs, markings, etc.;
(g) Cultural property protected by UNESCO Conventions;
(h) Any of the species protected by CITES and any specific Nepalese legislation;
(i) Items that may create a health risk.

(2) No economic prohibition or restriction would be imposed on imports of goods except as referred in sub-clause (1).

5. **Designation of separate area for the clearance of relief materials:** (1) Chief Customs Officer of the particular Customs office can designate a separate place within the Customs area in case of need to clear the goods promptly.

(2) Director General can designate a separate area outside of Customs area as a temporary Customs area, if such arrangement is deemed appropriate to promptly clear the goods.

However, no other goods can be cleared except relief materials in the designated area. Director General can lift such designated temporary Customs area at any time.

6. **Designation of Customs offices for the import of relief materials**: (1) Relief materials can be imported through the following Customs offices in general;

(a) Tribhuvan International Customs Office, Gauchar, Kathmandu.

(b) Mechi Customs Office, Kakarvitta, Jhapa.

(c) Biratnagar Customs Office, Rani, Morang.

(d) Birgunj Customs Office, Birgunj, Parsa.

(e) Dry port Customs Officer, Sirsiya, Parsa.

(f) Bhairahawa Customs Office, Belahiya, Rupandehi.

(g) Krishnanagar Customs Office, Krishnanagar, Kapilbastu.

(h) Nepalgunj Customs Office, Nepalgunj, Banke.

(i) Kanchanpur Customs Office, Mahendranagar, Kanchanpur.

(j) Tatopani Customs Office, Liping, Sindhupalchowk.

(k) Rasuwa Customs Office, Rasuwa.

(2) Director General can increase or reduce the number of Customs offices specified in sub-clause (1) on valid grounds.

7. **Agencies eligible to import relief materials:** Only the following agencies are eligible to import search, rescue and relief consignments:

(a) The United Nations and UN Agencies,

(b) Governmental (GOV), Intergovernmental (IGO) and Non- Governmental (NGO) organizations certified by UN and follow the framework of UN relief operation ,

(c) Transport carriers contracted by these agencies for transportation of relief consignment(s) and/or possessions of disaster relief personnel as bona fide participants within the framework of a UN relief operation and transport carriers contracted by the UN, a UN Agency or a UN certified GOV/IGO/NGO for transportation of relief consignment(s) and/or possessions of the disaster relief personnel.

(d) International humanitarian organizations, institutions and agencies under agreement with Government of Nepal.

(e) Government agencies of a foreign country.

(f) Organizations importing relief materials intended to deposit in warehouse specified by Government of Nepal.

(g) Any other agency as specified by Government of Nepal.

Chapter III

Customs Clearance of Relief Materials

8. **Relief materials should be declared to the Customs:** (1) The declaration as per Annex-1 has to be filled or submitted electronically by the importer or by an authorized person as

per section (d) along with the following documents. While making such declaration the declarant should mention the stage of use of such materials i.e. search, rescues or relief in which the goods are used and should set the priority.

(a) Invoice or donation letter with details.
(b) Packing list.
(c) Bill of lading or airway bill.
(d) Authorization letter addressed to Customs to release the goods on behalf of importer.
(e) CTD form in case of third country import.
(f) UN Certificate duly signed has to be submitted for import from the UN and UN related agencies.

However, in case of the relief materials to be received by Nepal Government agency, the recipient is not identified and Government of Nepal receives such relief materials Customs officer can release the goods declared based on justification with the available documents.

(2) The importer, receiver or authorized person should declare the relief materials as per sub clause (1) to the Customs. When importer or recipient of the goods has given authority to an individual to release the goods, a copy of the identification with photograph of such individual needs to be attached to the authorization letter.

(3) If required, Customs Officials should provide assistance for preparing the Customs declaration when an

importer has not authorized any individual or agent to file the goods declaration on his/her behalf.

(4) Arrangement can be made for submission of the declaration along with manifest and other required documents prior to the arrival of the goods at the Customs office to facilitate the prompt clearance of the relief materials.

(5) Country of origin will not be mandatory for relief consignments.

(6) When the relief materials are not declared within 3 days after arrival at the Customs office, the Customs office should place those goods in a warehouse designated by Government of Nepal.

(7) When the original documents mentioned in sub clause (1) cannot be submitted, Customs officer may permit the goods to be cleared by filing a incomplete or provisional declaration subject to submit originals within 10 days of clearance of goods.

9. **Customs valuation of relief materials:** (1) Customs valuation of the relief materials will be as declared by the importer.

(2) When value of the goods is not declared by the importer and the submitted documents do not reflect the value, Customs officer shall determine a reasonable value of such goods for Customs purposes.

10. **Customs clearance provisions of relief consignment:** (1) Clearance of relief consignment should be accorded high priority.

(2) Clearance of relief materials will be carried out round the clock by reallocating the existing staff deputed for normal Customs processes or adding extra staff, if required.

(3) The clearance process will be initiated after ascertaining the goods imported as relief materials are intended for same purpose.

(4) Customs release will be done with priority, when relief materials are declared or documents are submitted prior to the arrival of relief materials.

(5) In cases where physical verification of the goods is necessary for clearance of goods, such verification will be based on either use of selectivity or drawing of samples as may be necessary.

(6) When immediate release of the goods is required imported by the UN or its specialized agencies or to be imported on the recommendation of Ministry of Foreign Affairs or imported on behalf of Government, the same shall be permitted even if temporary or incomplete declaration is made, provided the required documents are submitted and the necessary Customs procedures are complied with, within 30 days of the release of the goods.

(7) Where relief materials are required to be subjected to quarantine checks and the goods required to be security checked, quarantine and/or security checks will be arranged in course of Customs clearance at the same place.

Chapter IV

Provisions for Temporary Import or Export of Relief Materials

11. **Temporary imports of relief materials:** (1) Temporary import of the goods referred below for use in search, rescue and relief operation or required for foreign relief personnel is granted on condition of re-export of such goods and maintaining a record of the details of such goods.

(a) Transmission – communication and other information technology equipment;

(b) Water purifying and water storage equipments and items;

(c) All equipment, machinery, tools and electronic devices required by technical specialists, such as doctors, engineers, communication technicians, logisticians, community workers, etc. to perform their duties;

(d) Equipment not directly involved in relief operations but used to fight and eliminate the consequences of natural and similar disasters, e.g. for elimination of pollution of

all types, decontamination of buildings and territories, inspection of industrial structures, etc.;

(e) Administrative support items such as office equipment (e.g., computers, copiers), expendable supplies, staff security items and administrative manuals and documents;

(f) Accommodation units and associated materials including cooking and dining equipment and supplies, sanitation requirements and safety/security items for rescue personnel;

(g) Means of transport and spare parts and equipment for their repair;

(h) Animals for rescue operations, e.g. trained dogs

(i) Possessions of disaster rescue and relief personnel;

(j) Other Goods as decided and specified by Government of Nepal.

(2) The time period of keeping the goods in Nepal, accompanied or in accompanied with the foreigners to be come into Nepal for search, rescue or relief operation should be mentioned.

(3) Goods temporarily imported keeping on record should be taken back within specified period. Taken back of such goods shall be permitted after verifying the

import declaration and confirm that the same goods being exported.

However, goods temporarily imported keeping on record can be handed over to any Government agency, if permitted by the Government of Nepal.

(4) The record of the temporary imports should be nullified after submitting the proof of export or hand over to any Government agency.

(5) Domestic sale of such goods shall be allowed, on payment of applicable duties and taxes provided, such goods cannot be exported.

However, goods such as foodstuff and medicines imported for the personal consumption of disaster relief personnel and animals for rescue operations shall be cleared by Customs Officer. Any unused foodstuff or medicines should be exported at the time of departure of such personnel and animals, or handed over to the Government of Nepal.

Chapter V

Miscellaneous

12. **As prescribed by the existing law:** Provisions, not mentioned in this procedure, about Customs clearance of relief materials, shall be pursuant to Act, Rule and other prevailing laws.

13. **Duty Exemption Provision:** Duty exemption will be in accordance with the prevailing Fiscal Act or decisions of Government of Nepal.

13. **Power to Remove Difficulties:** If any confusion or any conflict arises on subject contained in this procedure during implementation and interpretation the decision of the Director General will be final.

Annex-1

Related to Clause 2(o)
Simplified declaration form
नेपाल सरकार
Government of Nepal
अर्थ मन्त्रालय
Ministry of Finance
भन्सार विभाग
Department of customs
..............................भन्सार कार्यालय

राहत सामग्री घोषणा फाराम
(Declaration Form for Relief Materials)

१. मालवस्तु पठाउने संघ/संस्थाको नाम (Name of Sending Organization)
२. देश (Country):
३.मालवस्तु प्राप्त गर्ने निकायको नाम (Name of Receiving Organization):
४. मालवस्तु प्राप्त गर्ने निकायको ठेगाना (Adress of Receiving Oraganization):
५. सम्पर्क फोन नं. (Contact Phone no. of Receiver):

सि.नं.	HS Code	मालवस्तुको विवरण (Description of Goods	परिमाण (Quantity)	इकाइ (Unit)	बिल/अनुमानित मूल्य (Value)

घोषणा गरिएका राहत सामग्री देहायका स्थानका विपद् पीडितहरुलाई वितरण गर्ने प्रयोजनका लागि ल्याइएको हो । उक्त राहत सामग्री सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालय/ दैवीप्रकोप उद्धार समितिसँगको समन्वयमा वितरण गरी त्यसको प्रमाणित विवरण यस भन्सार कार्यालयमा तीस (३०) दिनभित्र बुझाउने छौं । अन्यथा प्रचलित कानून बमोजिम महसुल बुझाउने छौं । (This relief materials are brought to distribute to the victims in disaster area in coordination with District Administrative Office/District Disaster Relief Committee. The evidence of such distribution of relief materials will be submitted to this customs office within 30 days. Otherwise, I/We agree to pay the applicable duty as per the existing rules and regulation.

राहत सामग्री बितरण गरिने क्षेत्र

जिल्ला/District: न.पा./गा.पा.(Municipality/Village council)

स्थान/Adress:

कार्यालय प्रयोजनको लागि (For office use only):

हस्ताक्षर (Signature):

मिति (Date):

प्रतिनिधिको नाम (Representative Name):

पद (Designation):

सम्पर्क मोवाइल नं. (Mobile Number):

मिति (Date):

संस्थाको छाप (Office Stamp):

Note: *In case of dispute in interpretation and explanation, the Nepali version will be authentic.*

जाँदाको अवस्थामा पुनः निकासी गर्न वा नेपाल सरकारलाई हस्तान्तरण गर्न सक्ने छ।

खण्ड - ङ

विविध

१२. **प्रचलित कानून बमोजिम हुनेः** राहत सामग्रीको जाँचपास प्रक्रियाका सम्बन्धमा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयहरुमा ऐन, नियमावली तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ।

१३ **राजस्व छुट सम्बन्धी व्यवस्था:** राजस्व छुट सम्बन्धी व्यवस्था प्रचलित आर्थिक ऐन तथा नेपाल सरकारको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

१४. **बाधा अड्काउ फुकाउः** यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै द्विविधा परेमा वा यस कार्यविधिमा भएको कुनै विषयमा विवाद भएमा महानिर्देशकले गरेको व्याख्या र निर्णय अन्तिम हुनेछ।

अनुसूची-१
दफा २(ढ) सँग सम्बन्धित
सरलीकृत घोषणा फाराम
नेपाल सरकार
Government of Nepal
अर्थ मन्त्रालय
Ministry of Finance
भन्सार विभाग
Department of customs
..............................भन्सार कार्यालय

राहत सामग्री घोषणा फाराम
(Declaration Form for Relief Materials)

१. मालवस्तु पठाउने संघ/संस्थाको नाम (Name of Sending Organization)
२. देश (Country):
३.मालवस्तु प्राप्त गर्ने निकायको नाम (Name of Receiving Organization):
४. मालवस्तु प्राप्त गर्ने निकायको ठेगाना (Adress of Receiving Oraganization):
५. सम्पर्क फोन नं. (Contact Phone no. of Receiver):

सि.नं.	HS Code	मालवस्तुको विवरण (Description of Goods	परिमाण (Quantity)	इकाइ (Unit)	विल/अनुमानित मूल्य (Value)

(घ) राहतको लागि प्रत्यक्ष रुपमा प्रयोग नहुने तर विपद्‌ले गरेको असरलाई हटाउन र सोको सामना गर्न प्रयोग हुने उपकरणहरुः जस्तै, सबै प्रकारका प्रदूषण हटाउने, विग्रिएका वा भत्किएका घर, भवनहरु तथा संरचनाहरु सफा गर्ने वा हटाउन, औद्योगिक संरचनाहरु निरीक्षण गर्ने आदि कार्यमा प्रयोग हुने मेसिनरी तथा उपकरणहरु,

(ङ) कार्यालय उपकरण जस्ता प्रशासनिक सहयोगी मालवस्तुहरु: जस्तै, कम्प्युटर, फोटोकपि मेशिन, खर्च भएर जाने आपूर्तिका मालवस्तुहरु, कर्मचारी सुरक्षा सम्बन्धी उपकरणहरु, प्रशासनिक म्यानुअल तथा कागजातहरु,

(च) उद्धार कार्यमा खटिने कर्मचारीका लागि स्थानान्तरण गर्न सकिने वासस्थान तथा यसका सहायक सामग्रीहरु: जस्तै खाना पकाउने तथा खाने उपकरण तथा सामग्रीहरु, वाथरुम सम्बन्धी सामग्रीहरु, सुरक्षा सम्बन्धी सामग्रीहरु,

(छ) सवारी, ढुवानी साधनहरु, तिनका स्पेयर पार्ट्स तथा मर्मतका लागि आवश्यक उपकरणहरु,

(ज) उद्धार संचालनका लागि आवश्यक जनावरहरु: जस्तै, तालिम प्राप्त कुकुरहरु,

(झ) खोज, उद्धार वा राहत कार्यमा संलग्न व्यक्तिहरु बस्न तथा तिनीहरुको कार्य सम्पादनका लागि आवश्यक पर्ने मालवस्तुहरु,

(ञ) नेपाल सरकारले निर्णय गरी तोके बमोजिमका अन्य मालवस्तुहरु ।

(२) खोज, उद्धार वा राहतका लागि आउने विदेशी व्यक्तिहरुले आफ्नो साथमा ल्याएका वा अघिपछि मगाएका उपदफा (१) मा उल्लिखि तमालवस्तुहरु अस्थायी पैठारी गर्दा त्यस्ता मालवस्तु नेपालमा रहने अवधि समेत खुलाउनु पर्नेछ ।

(३) लगतमा राखी अस्थायी पैठारी गरिएका मालवस्तुहरु तोकिएको अवधिभित्र फिर्ता लैजानु पर्नेछ । यसरी फिर्ता निकासी गर्दा शुरु पैठारी गर्दाको घोषणा फाराम पेश गर्न लगाई सो अनुसारको मालवस्तु हो/होइन यकिन गरेर मात्र निकासी गरिदिनु पर्नेछ ।

तर, नेपाल सरकारले स्वीकृति दिएमा लगतमा राखी अस्थायी पैठारी गरिएका मालवस्तु कुनै सरकारी निकायलाई हस्तान्तरण गर्न सकिनेछ ।

(४) लगतमा राखी अस्थायी पैठारी गरिएका मालवस्तु निकासी गरेपछि वा नेपाल सरकारको कुनै निकायलाई हस्तान्तरण गरेमा सोको प्रमाणको आधारमा पैठारीको लगत कट्टा गर्नुपर्नेछ ।

(५) अस्थायी पैठारी भएका मालवस्तु फिर्ता हुन नसकेमा महसुल भुक्तानी गरी स्थानीय बजारमा विक्री गर्न अनुमति दिन सकिनेछ ।

तर, उद्धारमा संलग्न व्यक्ति वा जनावरका व्यक्तिगत उपभोगका लागि पैठारी गरिएका खाद्यान्न तथा औषधी उपभोग भएको हदसम्म भन्सार अधिकृतले जाँचपास गर्न सक्ने छ । उपभोग नभएका खाद्यान्न र औषधीहरु त्यस्ता व्यक्ति तथा जनावरहरु फिर्ता

मालवस्तुको भन्सार प्रयोजनको लागि अनुमानित मूल्य निर्धारण गर्नेछ ।

१०. **राहतका सामग्रीको भन्सार जाँचपास सम्बन्धी व्यवस्थाः** (१) राहतका सामग्रीलाई उच्च प्राथमिकता दिई शीघ्र जाँचपासको व्यवस्था गरिनेछ ।

(२) कार्यालयको नियमित कार्यका लागि तोकिएका जनशक्तिलाई व्यवस्थापन गरी वा आवश्यक परेमा थप जनशक्ति खटाई चौवीसै घण्टा राहत सामग्री जाँचपास गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

(३) राहत सामग्रीको रुपमा पैठारी हुन आएका मालवस्तु सोही प्रयोजनका लागि पैठारी गर्न पाइने सामग्री हो/होइन यकिन गरेर मात्र जाँचपासको प्रक्रिया अघि बढाइने छ ।

(४) राहत सामग्री भन्सार क्षेत्रमा आइपुग्नु अगावै कागजातहरु पेश भएको वा राहत सामग्री घोषणा गरेको अवस्थामा त्यस्ता राहत सामग्रीलाई प्राथमिकताका साथ जाँचपास गरिनेछ ।

(५) राहत सामग्रीको भौतिक परीक्षण गर्न आवश्यक भएमा नमूना वा छनोटका आधारमा शीघ्र भौतिक परीक्षण गरी मालवस्तु जाँचपास गर्नु पर्ने छ ।

(६) संयुक्त राष्ट्रसंघ र सो अन्तर्गतका विशिष्टिकृत संस्थाहरु वा परराष्ट मन्त्रालयको सिफारिसमा पैठारी हुने वा सरकारी तवरबाट पैठारी गरिने राहत सामग्री शीघ्र जाँचपास गर्नुपर्ने अवस्था देखिएमा पेश गर्नुपर्ने आवश्यक कागजातहरु वा पूरा गर्नुपर्ने भन्सारका अन्य प्रक्रियाहरु तीस दिनभित्र पेश गर्ने वा पूरा

गर्ने शर्तमा अस्थायी वा अपूर्ण रुपमा मालवस्तुको घोषणा गरिएको भएमा पनि त्यस्ता मालवस्तु तत्काल भन्सार जाँचपास गर्न सकिनेछ ।

(७) क्वारेन्टाइन परीक्षण गर्नुपर्ने एवं सुरक्षाको दृष्टिकोणले चेकजाँच गर्नुपर्ने प्रकृतिका राहत सामग्रीहरुको हकमा क्वारेन्टाइन एवं सुरक्षा जाँचको प्रक्रिया भन्सार जाँचपासकै क्रममा एकै स्थानबाट गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

खण्ड -घ

राहतका सामग्रीको अस्थायी पैठारी तथा निकासी सम्बन्धी व्यवस्था

११. **अस्थायी पैठारी गरिने राहतका सामग्री :** (१) खोज, उद्धार वा राहतका लागि आउने विदेशी व्यक्तिहरुका लागि आवश्यक पर्ने देहाय बमोजिमका मालवस्तुहरु पछि फिर्ता लैजाने गरी लगतमा राखी अस्थायी पैठारी गर्न दिइनेछ:

(क) सूचना तथा संचार सम्बन्धी उपकरणहरु,

(ख) पानी शुद्धीकरण तथा पानी भण्डारण सम्बन्धी उपकरण तथा वस्तुहरु,

(ग) डक्टर, इन्जीनियर, संचारकर्मी, लजिष्टिसियन, सामुदायिक कार्यकर्ता आदिको कामको लागि आवश्यक पर्ने सबै किसिमका उपकरण, मेसिन, यन्त्र तथा विद्युतीय उपकरणहरु,

भन्सार अधिकृत समक्ष पेश गर्नु पर्दछ । यसरी घोषणा गर्दा सो मालवस्तु खोज, उद्धार वा राहतको कुन चरणमा उपयोग हुने हो भन्ने खुलाई प्राथमिकता समेत तोक्नु पर्दछ ।

(क) वीजक वा मालवस्तुको विवरण खुलेको सहयोग पत्र (Donation Letter),
(ख) प्याकिंग लिष्ट,
(ग) बिल अफ लेडिंग / एअर वे बिल,
(घ) पैठारीकर्ताको तर्फबाट मालवस्तु पैठारी गर्न अख्तियारी दिई सम्बन्धित भन्सार कार्यालयलाई सम्बोधन गरी लेखिएको पत्र,
(ङ) तेस्रो मुलुकबाट पैठारी हुनेको हकमा सि. टि. डी. फारम,
(च) संयुक्त राष्ट्रसंघ र सोसँग सम्बद्ध संस्थाहरुले पैठारी गर्दा उक्त संघको तर्फबाट प्रमाणीकरण गरिएको पत्र

तर, नेपाल सरकारका निकायहरुले बुझी लैजानुपर्ने तथा प्रापक उल्लेख नभएका राहत सामग्रीहरु नेपाल सरकारका निकायले बुझी लैजाँदा भन्सार अधिकृतले औचित्य हेरी तत्काल उपलब्ध कागजातका आधारमा घोषणा गराई जाँचपास गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) वमोजिम मालवस्तु घोषणा गर्दा पैठारीकर्ता वा प्राप्त गर्ने वा निजले अख्तियारी दिएको व्यक्तिले घोषणा गर्नुपर्नेछ । पैठारीकर्ताले वा प्राप्त गर्नेले कुनै व्यक्तिलाई मालवस्तु छुटाउन अख्तियारी दिएको भएमा त्यसरी अख्तियार प्राप्त व्यक्तिको तस्विर सहितको परिचय खुल्ने कागजको प्रतिलिपि समेत अख्तियारी पत्रमा संलग्न गर्नु पर्नेछ ।

(३) पैठारीकर्ताले कुनै एजेन्ट वा प्रतिनिधि नतोकेको अवस्थामा भन्सार कार्यालयका कर्मचारीहरुले नै मालवस्तुको घोषणा गर्न सहयोग गर्नु पर्ने छ ।

(४) राहत सामग्रीको शीघ्र जाँचपासका लागि उक्त सामग्री भन्सार क्षेत्रमा आउनु अगावै पैठारीकर्ताले मेनिफेष्ट सहित आवश्यक कागजात संलग्न गरी मालवस्तु घोषणा गर्न सक्ने व्यवस्था गर्न सकिने छ ।

(५) राहत सामग्री घोषणा गर्दा उत्पत्तिको मुलुक खुलाउन अनिवार्य गरिने छैन ।

(६) भन्सार क्षेत्रमा प्रवेश गरेका राहत सामग्री तीन दिनसम्म कसैले घोषणा नगरेमा त्यस्ता मालवस्तु सम्बन्धित भन्सार कार्यालयले नेपाल सरकारले तोकेको गोदाममा दाखिल गर्ने छ ।

(७) उपदफा (१) मा तोकिएका सम्पूर्ण कागजातहरुको सक्कल प्रति तत्काल पेश गर्न नसकेमा १० (दश) दिनभित्र पेश गर्ने गरी अस्थायी वा आंशिक विवरण सहितको प्रज्ञापनपत्र पेश गर्न लगाई भन्सार अधिकृतले जाँचपास गर्न सक्नेछ ।

९. **राहत सामग्रीको भन्सार मूल्यांकनः** (१) राहतका सामग्रीको मूल्य पैठारीकर्ताले घोषणा गरे बमोजिम हुनेछ ।

(२) पैठारीकर्ताले मूल्य घोषणा नगरेको र निजले पेश गरेको कागजातबाट मूल्य नखुलेको अवस्थामा भन्सार अधिकृतले त्यस्ता

तर, यसरी तोकिएको भन्सार क्षेत्रमा राहत सामग्री बाहेक अन्य मालवस्तुको जाँचपास गर्न पाइने छैन । साथै यसरी तोकिएको अस्थायी भन्सार क्षेत्र महानिर्देशकले जुनसुकै बेला खारेज गर्न सक्नेछ ।

६. **राहत सामग्री पैठारीका लागि भन्सार कार्यालय तोक्न सक्ने:** (१) राहत सामग्री सामान्यतया निम्न भन्सार कार्यालयहरुबाट पैठारी गर्न सकिने छ ।

(क) त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल भन्सार कार्यालय, गौचर, काठमाडौ

(ख) मेची भन्सार कार्यालय, काकडभिट्टा, झापा

(ग) बिराटनगर भन्सार कार्यालय, रानी, मोरंग

(घ) वीरगंज भन्सार कार्यालय, वीरगंज, पर्सा

(ङ) सुक्खा बन्दरगाह भन्सार कार्यालय, सिर्सिया, पर्सा

(च) भैरहवा भन्सार कार्यालय, बेलहिया, रुपन्देही

(छ) कृष्णनगर भन्सार कार्यालय, कृष्णनगर, कपिलवस्तु

(ज) नेपालगन्ज भन्सार कार्यालय, नेपालगन्ज, बाँके।

(झ) कन्चनपुर भन्सार कार्यालय, महेन्द्रनगर, कन्चनपुर

(ञ) तातोपानी भन्सार कार्यालय, लिपिंग, सिन्धुपाल्चोक

(ट) रसुवा भन्सार कार्यालय, रसुवा

(२) उपदफा (१) मा उल्लिखित भन्सार कार्यालयहरुको सूचीमा औचित्यको आधारमा महानिर्देशकले थपघट गर्न सक्नेछ ।

७. **राहत सामग्री पैठारी गर्न पाउने निकायहरु:** देहायका निकायहरुले मात्र खोज, उद्धार वा राहत सामग्री पैठारी गर्न पाउने छन् :

(क) संयुक्त राष्ट्रसंघ र सो अन्तर्गतका एजेन्सीहरु,

(ख) संयुक्त राष्ट्रसंघको उद्धार संचालन ढाँचा अन्तर्गत रहेका संयुक्त राष्ट्रसंघबाट अधिकारिक रुपमा स्वीकार गरिएका सरकारी, अन्तर सरकारी तथा गैर सरकारी संगठनहरु,

(ग) राहत सामग्री ढुवानी गर्न तथा/वा विपद्को अवस्थामा खोज, उद्धार वा राहत कार्यको लागि सहभागी कर्मचारी बोक्न संयुक्त राष्ट्रसंघ वा संयुक्त राष्ट्रसंघ अन्तर्गतका एजेन्सी वा संयुक्त राष्ट्रसंघले प्रमाणीकरण गरेका सरकारी, अन्तर सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संगठनसँग सम्झौता गरेका यातायात संचालकहरु,

(घ) नेपाल सरकारसँग सम्झौता भएका अन्तर्राष्ट्रिय परोपकारी संघ, संस्था र एजेन्सीहरु,

(ङ) विदेशी मुलुकका सरकारी निकायहरु,

(च) नेपाल सरकारले तोकेको वेयरहाउसमा दाखिला गर्ने गरी राहत सामग्री पैठारी गर्ने संघ संस्थाहरु,

(छ) नेपाल सरकारले तोकेका अन्य निकायहरु

खण्ड– ग

राहत सामग्री जाँचपास सम्बन्धी व्यवस्था

८. **राहत सामग्री भन्सारमा घोषणा गर्नु पर्ने :**(१) राहत सामग्री अनुसूची (१) बमोजिमको फाराममा वा विद्युतीय माध्यमबाट पैठारीकर्ता स्वयंले वा देहायको खण्ड (घ) वमोजिमको पत्रवाट अख्तियारी प्राप्त गरेको व्यक्तिले देहायका कागजात संलग्न गरी

(घ) कम्बल,

(ङ) पाल, त्रिपाल, अस्थायी आवास निर्माणका सामग्री,

(च) तयारी घर लगायत अनिवार्य आवश्यकताका मालवस्तुहरु,

(छ) दरी, म्याट्रेस एवं विच्छयौनाका सामान,

(ज) झुल,

(झ) पानी शुद्धीकरण गर्ने औषधी तथा उपकरण,

उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएपनि पछि फिर्ता गर्ने शर्तमा अस्थायी पैठारी गर्न पाइने गरी दफा ११ को उपदफा (१) बमोजिमका मालवस्तु बाहेक अन्य पुराना वा प्रयोग भई सकेका मालवस्तु राहत सामग्रीको रुपमा पैठारी गर्न पाइने छैन।

(२) विपद्को प्रकृति र त्यसबाट प्रभावित क्षेत्र समेतलाई विचार गरी नेपाल सरकारले उल्लिखित सूचीमा रहेका राहत सामग्रीको किटानी विवरणको सूची तोक्न वा उक्त सूचीमा थपघट गर्न सक्नेछ।

४. **राहत सामग्रीको रुपमा पैठारी गर्न प्रतिवन्ध गरिएका मालवस्तुहरु** : (१) राहत सामग्रीको रुपमा देहायबमोजिमका मालवस्तुहरु पैठारी गर्न पाइने छैनः

(क) अनुमति नलिइएका लागू औषधी जस्तै हिरोइन, मारफिन, कोकिन, एमफेटामाइन्स, बारविटुरेस, एल.एस.डी., गाँजा र यस्तै प्रकारका मालवस्तुहरु।

(ख) आक्रामक हतियारहरु,

(ग) बन्दुक, विष्फोटक पदार्थ, गोली बारुद,

(घ) जुनसुकै प्रकारका अश्लिल र अश्लिलता झल्काउने सामग्रीहरु,

(ङ) नेपालभित्र प्रतिलिपि अधिकार उल्लंघन गर्ने सामग्रीहरु,

(च) अनधिकृत सरकारी चिन्ह, आकृति र संकेत प्रयोग गरिएका दिग्भ्रमित गर्ने वस्तुहरु,

(छ) युनेस्को महासन्धिबाट संरक्षित सांस्कृतिक मालवस्तुहरु,

(ज) साइटिस वा नेपाल कानूनबाट संरक्षित बोट विरुवा र वन्यजस्तु,

(झ) स्वास्थ्यमा जोखिम पार्न सक्ने वस्तुहरु

(२) उपदफा (१) मा उल्लिखित वाहेक अन्य मालवस्तुको पैठारीमा कुनै आर्थिक निषेध वा प्रविवन्ध लागू हुने छैन।

५. **राहत सामग्री जाँचपासको लागि विशेष स्थान तोक्न सक्ने** : (१) सम्बन्धित भन्सार कार्यालयको प्रमुखले राहत सामग्रीको शीघ्र जाँचपास गर्नका लागि तोकिएको भन्सार क्षेत्रभित्र आवश्यकतानुसार छुट्टै स्थानको व्यवस्था गर्न सक्नेछ।

(२) राहत सामग्री तोकिएको भन्सार क्षेत्र बाहिर जाँचपास गर्न उपयुक्त लागेमा तोकिएको भन्सार क्षेत्र बाहिरको कुनै क्षेत्रलाई महानिर्देशकले आवश्यकतानुसार अस्थायी भन्सार क्षेत्र तोक्न सक्नेछ।

(घ) **"निकासीकर्ता"** भन्नाले यस कार्यविधि वमोजिम राहत सामग्री निकासी गर्ने निकाय सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) **"नियमावली"** भन्नाले भन्सार नियमावली, २०६४ सम्झनु पर्दछ ।

(च) **"पैठारीकर्ता"** भन्नाले यस कार्यविधि वमोजिम राहत सामग्री पैठारी गर्ने निकाय सम्झनु पर्दछ ।

(छ) **"भन्सार क्षेत्र"** भन्नाले ऐनको दफा ३ बमोजिम नेपाल सरकारले तोकिदिएको भन्सार क्षेत्र सम्झनु पर्दछ । सो शव्दले विपद्को अवस्थामा खोज,उद्धार तथा राहतका लागि पैठारी हुने मालवस्तु जाँचपास गर्ने प्रयोजनका लागि महानिर्देशकले तोकिदिएको अस्थायी भन्सार क्षेत्र समेतलाई बुझाउनेछ ।

(ज) **"मन्त्रालय"** भन्नाले अर्थ मन्त्रालय सम्झनु पर्दछ ।

(झ) **"महानिर्देशक"** भन्नाले विभागका महानिर्देशक सम्झनु पर्दछ ।

(ञ) **"राहत सामग्री"** भन्नाले दफा ३ वमोजिमका मालवस्तु सम्झनुपर्छ ।

(ट) **"विपद्"** भन्नाले भूकम्प, आगलागी, आँधीबेहरी, बाढी पहिरो, अतिबृष्टि, अनाबृष्टि, अनिकाल, महामारी तथा यस्तै अन्य प्रकोपलाई सम्झनुपर्छ र सो शव्दले औद्योगिक दुर्घटना, विष्फोटक वा विषाक्त पदार्थद्वारा हुने दुर्घटना तथा यस्तै अन्य कुनै प्रकारको प्रकोप समेतलाई जनाउँछ ।

(ठ) **"विभाग"** भन्नाले भन्सार विभाग सम्झनु पर्दछ ।

(ड) **"संकटग्रस्त क्षेत्र"** भन्नाले विपद्ले असर परेको वा पर्न सक्ने क्षेत्रको सिमाना तोकी नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी तोकेको क्षेत्र सम्झनु पर्छ ।

(ढ) **"सरलीकृत घोषणा फाराम"** भन्नाले विपद्को अवस्थामा पैठारी हुने मालवस्तु घोषणा गर्न तर्जुमा गरिएको अनुसूची–१बमोजिमको फाराम सम्झनु पर्छ ।

(ण) **"सहयोग पत्र"** भन्नाले विपद्बाबाट प्रभावितहरुको खोज, उद्धार वा राहतका लागि मालवस्तुको, नाम, विवरण परिमाण, मूल्य समेत खोली विदेशी राष्ट्र वा संघ संस्थाले नेपाल सरकारको नाममा सहयोग गरेको व्यहोराको पत्र सम्झनु पर्छ ।

खण्ड ख

राहत सामग्री पैठारी सम्बन्धी व्यवस्था

३. **राहत सामग्री पैठारी गर्न सकिने:** (१) विपदबाट प्रभावितहरुको खोज, उद्धार वा राहतका लागि तत्काल आवश्यक पर्ने देहाय बमोजिमका मालवस्तु पैठारी गर्न सकिनेछ:

(क) खाद्य पदार्थ,

(ख) औषधी तथा उपचारका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री

(ग) लत्ता कपडा,

राहत सामग्री जाँचपास कार्यविधि, २०७४

प्रस्तावना: विपद्को अवस्थामा राहत सामग्रीको शीघ्र जाँचपास गर्न वाञ्छनीय भएकोले भन्सार ऐन २०६४ को दफा ९३ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी विभागले यो कार्यविधि बनाई लागू गरेको छ ।

खण्ड- क

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः** (१) यस कार्यबिधिको नाम "राहत सामग्री जाँचपास कार्यविधि २०७४" रहेकोछ ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त लागू हुनेछ र यो कार्यविधि विपद्को अवस्थामा नेपाल सरकारले संकटग्रस्त क्षेत्र भनी तोकेको क्षेत्रमा प्रयोग गर्न नेपाल सरकारद्वारा तोकिएको अवधिभित्र पैठारी हुने राहत सामग्रीको हकमा मात्र लागू हुनेछ ।

२. **परिभाषा:** बिषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा, यस निर्देशिकामा:

(क) **"ऐन"** भन्नाले भन्सार ऐन, २०६४ सम्झनु पर्दछ ।

(ख) **"कार्यालय"** भन्नाले विभाग अन्तर्गतका भन्सार कार्यालयहरुलाई जनाउनेछ ।

(ग) **"घोषणा"** भन्नाले निकासीकर्ता, पैठारीकर्ता वा भन्सार एजेण्टले निकासी वा पैठारी गर्ने मालवस्तुको विवरण प्रज्ञापनपत्रमा वा घोषणा फाराममा उल्लेख गर्ने वा विद्युतीय माध्यमबाट सम्प्रेषण गर्ने कार्य सम्झनु पर्छ ।

राहत सामग्री जाँचपास कार्यविधि, २०७४

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

भन्सार विभाग

त्रिपुरेश्वर, काठमाडौं

२०७४